

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ПОДАТКОВІ СИСТЕМИ
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”
(для бакалаврів)

МАУП

Київ 2005

Підготовлено кандидатом економічних наук, доцентом *Я. В. Литвиненко*

Затверджено на засіданні кафедри фінансів
(протокол № 12 від 31.08.2000)

Перезатверджено на засіданні кафедри фінансів та статистики
(протокол № 1 від 30.08.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Литвиненко Я. В. Навчальна програма дисципліни “Податкові системи зарубіжних країн” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2005. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Податкові системи зарубіжних країн”, плани семінарських занять, вказівки до виконання контрольної роботи, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Податкова система є найважливішою частиною загальної економічної стратегії та фінансової політики як держави, так і окремого підприємства. Як складова бюджетної системи держави податкова система є інструментом державного регулювання економіки.

Податкова система визначається тією фінансовою та загальною стратегією, яка існує в суспільстві. Тому кожна держава має свою податкову систему з певними особливостями. Крім того, необхідно зважати на те, що у світі не існує ідеальної податкової системи. Кожна з них має певні переваги та недоліки.

Мета курсу “Податкові системи зарубіжних країн” — визначити особливості цих систем у країнах з різною економічною спрямованістю: командно-адміністративною або ринковою. Визначення цих особливостей дає можливість застосовувати світовий досвід при організації податкової системи в Україні та запобігти тих помилок та негативних випадків, які характерні для інших держав.

Останніми роками податкові системи у світі зазнали суттєвих змін, що мало певні наслідки для кожної країни. Але на визначення остаточного варіанта податкової системи в різних державах впливали різні чинники, до основних з яких належать економічна спрямованість держави та її економічна стратегія, політична стабільність, напрямки фінансової стратегії, національні традиції, культура сплати податків та ін.

Дисципліна “Податкові системи зарубіжних країн” входить до системи дисциплін, які вивчають проблеми оподаткування і є продовженням курсів “Основи податкової системи”, “Податкова система України” та “Податкова політика”. Ця дисципліна призначена для подальшого поглибленого вивчення теорії та практики оподаткування під час навчання в магістратурі.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ПОДАТКОВІ СИСТЕМИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”

№ п/п	Назва теми
1	Теоретичні та методологічні засади організації податкових систем у країнах світу
2	Загальні особливості та ознаки податкових систем країн з різною економічною спрямованістю
3	Податкова система Сполучених Штатів Америки
4	Система оподаткування в Канаді
5	Система оподаткування у Великобританії
6	Податкова система Німеччини
7	Система оподаткування в Австрії
8	Система оподаткування у Франції
9	Податкові системи Італії та Іспанії
10	Податкові системи Бельгії, Нідерландів та Люксембургу
11	Податкові системи країн СНД

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ПОДАТКОВІ СИСТЕМИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”

Тема 1. Теоретичні та методологічні засади організації податкових систем у країнах світу

Податкова система, її сутність та місце в загальній фінансовій стратегії держави. Елементи податкової системи та їх зміст. Об'єкти та суб'єкти оподаткування; їх характеристика. Законодавча база податкової системи, вимоги до неї та принципи організації. Роль та місце держави в організації податкової системи.

Податкова система в Україні та її зміст. Етапи її розвитку. Законодавча та нормативна база системи оподаткування та її характеристика. Класифікація податків за різними ознаками. Методика розрахунку окремих податків та її зміст. Обов'язки платників податків та їх права. Строки та способи стягнення податків, внесків та обов'язкових платежів. Причини порушень податкового законодавства та види покарань за них.

Податкова політика підприємства та її сутність. Мета та завдання її в сучасних умовах розвитку економіки України. Методи планування пода-

ткових платежів на підприємстві та контроль за виконанням плану. Розробка податкового календаря та його значення для ефективної діяльності підприємства. Пільги щодо податків підприємства та їх види. Можливості зменшення розмірів податкових платежів з урахуванням чинного законодавства України.

Література [9–32]

Тема 2. Загальні особливості та ознаки податкових систем країн з різною економічною спрямованістю

Податкові системи різних країн та особливості їх розвитку у ХХ ст. Загальні ознаки податкових систем країн з різною економічною орієнтацією.

Економічна теорія Кейнса, її зміст та характеристика як теоретичної бази; застосування цієї теорії при розробці державної податкової політики. Модифікації економічної теорії Кейнса в сучасних умовах та їх вплив на розробку податкових систем.

Економічна теорія Лафера та її характеристика. Особливості застосування цієї теорії при розробці державної податкової системи.

Складові податкових систем різних країн та особливості окремих її елементів.

Державне регулювання податкових систем у різних країнах та їх зміст. Методи впливу держави на економічну ефективність підприємства та їх характеристики. Пільги, які надаються підприємствам, та принципи їх надання. Вільні економічні зони та особливості сплати податків у цих зонах.

Податкова політика підприємства в різних країнах та особливості її розробки. Основна мета та завдання розробки податкової політики в різних країнах. Податкова культура платників податків, внесків та обов'язкових платежів.

Література [9–32]

Тема 3. Податкова система Сполучених Штатів Америки

Податкова система США як важливий інструмент державного впливу на розвиток економіки та господарську діяльність підприємств. Податки як основні джерела фінансових ресурсів державного та місцевих бюджетів. Стимулююча роль податків та методи її застосування в державному регулюванні підприємницької діяльності, заінтересованості у впровадженні нових технологій та обладнання, передового досвіду.

Федеральний бюджет США, його структура та місце податкових платежів у ньому. Прибутковий податок з фізичних осіб: порядок нарахування, строки сплати та варіанти розрахунку. Відрахування на соціальне страхування та їх зміст Податок на доходи корпорацій та їх місце в загальній системі податків; методика розрахунку цього податку. Акцизні збори та їх характеристика, мито та ін.

Податки, які сплачуються в бюджети штатів, та їх характеристика. Податки з юридичних осіб: на доходи корпорацій; на надприбуток; від продажу капітальних активів; на майно; прибутковий з громадян; на споживання; на ділову активність та ін.

Податки та збори, які сплачуються в бюджети штатів. Види та структура податків: на готельне обслуговування; на комунальні послуги; на угоди та ін.

Література [14; 21; 29]

Тема 4. Система оподаткування в Канаді

Податкова система Канади та її рівні — федеральний, провінційний, місцевий. Джерела отримання доходів бюджетів усіх рівнів та їх характеристика.

Прибутковий податок з громадян, методика його розрахунку та порядок сплати. Пільги, які надаються щодо цього податку, та їх соціально-економічне значення. Ставки сплати податку та їх залежність від об'єкта отримання (федеральний або провінційний бюджет), місця сплати та ін. Податок на приріст ринкової вартості активів та його сутність.

Податок на прибуток юридичних осіб та пільги щодо цього податку. Стимулювання через систему податків розвитку науково-технічного прогресу, розвитку підприємництва в окремих районах (наприклад, окремих північних), стимулювання розвитку сільського господарства, фермерського господарства та ін. Податок з продажів та його сутність. Податок на товари та послуги і його характеристика.

Провінційні податки та збори, їх сутність. Місцевий податок з роздрібних продажів та його ставки. Особливості податкових систем у провінціях Канади.

Система координації податків у Канаді та її здійснення в сучасних умовах.

Література [14; 21; 29]

Тема 5. Система оподаткування у Великобританії

Історія розвитку податкової системи Великобританії у XVI–XX ст. та її етапи. Економічні теорії англійських економістів (Ф. Бекон, У. Петті та ін.). Принципові підходи до побудови податкової системи в державі.

Податкова система Великобританії та основні групи податків, їх характеристика.

Прямі податки та їх види. Прибутковий податок з громадян та особливості методики його розрахунку. Пільги щодо прибуткового податку. Ставки цього податку, особливості їх застосування. Податок на прибуток корпорацій та тенденції його зміни. Ставки податку на прибуток та їх особливості. Податок на спадщину та методика його розрахунку. Податок на соціальне страхування та особливості оподаткування ним.

Непрямі податки Великобританії та їх види. Податок на додану вартість та його характеристика. Акцизи та порядок їх сплати. Мито, гербовий збір, податок з ігрного бізнесу та інші податки.

Місцеві податки та збори: на майно, подушний та інші, які встановлюються в кожному графстві; їх відмінності.

Література [14; 21; 29]

Тема 6. Податкова система Німеччини

Історія розвитку податкової системи Німеччини у XIX–XX ст. та характеристика основних її етапів. Сучасна податкова система та принципи її побудови.

Види податків, з яких складаються податкові платежі. Прибутковий податок і особливості його розрахунку та сплати в Німеччині. Податки: з фізичних осіб — на додану вартість; промисловий; з корпорацій; на майно; поземельний; при купівлі землі; страхові внески; на спадщину; автомобільний; на утримання пожежної охорони; мито; акцизи та ін.

Державне регулювання податків у Німеччині.

Література [14; 21; 29]

Тема 7. Система оподаткування в Австрії

Система оподаткування в Австрії та її характеристика.

Об'єкти та суб'єкти оподаткування.

Оподаткування юридичних осіб та види податків, які вони сплачують. Залежність податків та розміру ставок оподаткування від виду підприємства та форми його власності. Податки на операції з капіталом та

їх види. Пільги для окремих підприємств та платників податків. Податок на прибуток підприємств. Податок на фонд заробітної плати. Податок на підприємницьку діяльність.

Оподаткування фізичних осіб та види податків, які вони сплачують. Прибутковий податок з громадян та особливості його розрахунку в Австрії. Види стягнення прибуткового податку та їх характеристика. Ставки прибуткового податку та пільги, які надаються при його нарахуванні та сплаті. Податок на майно та особливості його розрахунку. Способи стягнення податку на майно та їх види (згідно з декларацією, “у джерела” та ін.).

Податок на додану вартість та методика його розрахунку. Податки: еквівалентний; на нерухомість; на забудовані земельні ділянки; на спадщину та дарування; акцизи; гербові збори. Інші податки та особливості їх сплати в Австрії.

Література [14; 21; 29]

Тема 8. Система оподаткування у Франції

Податкова система Франції та її характеристика. Види податків та класифікація їх за групами.

Податок на додану вартість та методика його нарахування; особливості сплати. Пільги, які надаються при сплаті цього податку, та особливості їх застосування. Мито: його основна мета та особливості застосування в державі. Прибутковий податок з корпорацій та його розрахунок.

Прибутковий податок з фізичних осіб та його місце в загальній податковій системі. База оподаткування цього податку та методика розрахунку. Соціальні відрахування, дохід, отриманий від операцій з нерухомістю, з цінними паперами та іншим майном. Податок на власність та методика його розрахунку.

Інші федеральні податки та збори Франції, особливості їх розрахунку.

Місцеві податки та збори; їх види.

Література [14; 21; 29]

Тема 9. Податкові системи Італії та Іспанії

Історичний аспект розвитку та становлення податкової системи Італії; особливості застосування державою різних податків залежно від обставин, які склались. Сучасна податкова система Італії та Іспанії, її характеристика.

Податки з фізичних осіб та їх характеристика. Прибутковий податок, його характеристика та особливості розрахунку. Оподаткування доходу від земельної власності, від капіталу, від підприємницької діяльності.

Податки з юридичних осіб та їх види. Прибутковий податок з юридичних осіб та напрямки його сплати (у загальнодержавний та місцеві бюджети). Непрямі податки та їх характеристика. Податок на додану вартість; акцизи та їх застосування в Італії. Інші податки та збори Італії, їх характеристика.

Способи стягнення податків. Правопорушення податкового законодавства в Італії та покарання за це.

Податкова реформа Іспанії в 70-х роках ХХ ст. та її зміст. Організація податкової служби держави та її ефективність. Об'єкти оподаткування та їх характеристика. Державний контроль податкової система та організація його в сучасних умовах.

Рівні податкової системи Іспанії та їх характеристика. Джерела формування державного бюджету за рахунок податків.

Прибутковий податок з фізичних осіб; методика його розрахунку та сплати. Пільги, які надаються платникам прибуткового податку. Особливості обкладання цим податком залежно від статусу платника (резидент чи нерезидент). Податок на додану вартість та особливості його сплати в Іспанії.

Податки та збори, які сплачуються в місцеві бюджети: їх види, особливості нарахування та сплати. Особливості місцевого оподаткування залежно від території. Податковий контроль та ефективність його здійснення в Іспанії.

Література [14; 21; 29]

Тема 10. Податкові системи Бельгії, Нідерландів та Люксембургу

Особливості податкової системи Бельгії. Види податків, які сплачують юридичні особи — податок з корпорацій. Особливості його сплати залежно від організаційно-правової форми підприємства, а також від статусу платника (резидент чи нерезидент). Пільги, які може отримати підприємство при сплаті цього податку. Податок на додану вартість та особливості його сплати.

Персональний прибутковий податок з резидентів Бельгії та особливості його сплати.

Суб'єкти оподаткування в Нідерландах та їх характеристика. Юридичні особи; податки, які вони сплачують. Податок на прибуток, приріст капіталу та особливості його розрахунку й сплати. Оподаткування підприємств залежно від його організаційно-правової форми. Пільги, які

надаються платникам податків. Інші податки, які сплачують юридичні особи.

Податки, які сплачують фізичні особи в Нідерландах, та особливості їх розрахунків.

Податкова система Люксембургу та її особливості. Податки, які сплачують юридичні особи, та обов'язкові платежі. Податок на прибуток та особливості його сплати; методика розрахунку бази оподаткування та ставки податку.

Оподаткування фізичних осіб в Люксембурзі та його особливості.

Література [14; 21; 29]

Тема 11. Податкові системи країн СНД

Для самостійного вивчення.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Теоретичні та методологічні засади організації податкових систем у країнах світу

1. Зміст та характеристика податкової системи.
2. Податки як складова податкової системи та їх види.
3. Методи розрахунку розміру сплати окремих видів податків та особливості їх стягнення.
4. Податкова політика підприємства та етапи її розробки.

Тема 2. Загальні особливості та ознаки податкових систем країн з різною економічною спрямованістю

1. Зміст теорії Кейнса в частині побудови податкової політики держави.
2. Теорія А. Лафера як економічна база побудови податкової політики держави.
3. Особливості податкових систем країн з командно-адміністративним напрямком економічного розвитку.
4. Особливості податкових систем країн з ринковим напрямком економічного розвитку.
5. Податкова політика підприємства та особливості її побудови залежно від податкової системи, яка діє в державі.

Тема 3. Податкова система Сполучених Штатів Америки

1. Характеристика податкової системи США та історичний аспект її побудови.
2. Особливості податкової системи США.
3. Податки, які сплачують фізичні особи, та їх характеристика.
4. Податки, які сплачують юридичні особи в бюджети різних рівнів.

Тема 4. Система оподаткування в Канаді

1. Особливості системи оподаткування в Канаді, яка діє в сучасних умовах.
2. Податки та збори, які надходять до федерального бюджету.
3. Податкові платежі до провінційного бюджету.
4. Особливості координаційної діяльності держави та регулювання податкових платежів.

Тема 5. Система оподаткування у Великобританії

1. Прибутковий податок з громадян та особливості його розрахунку та сплати у Великобританії.
2. Податок на прибуток підприємств та методика його розрахунку.
3. Податок на додану вартість та його зміст.
4. Місцеві податки та збори, їх характеристика.

Тема 6. Податкова система Німеччини

1. Особливості податкової системи Німеччини.
2. Податки з юридичних осіб та їх характеристика.
3. Податки з фізичних осіб.
4. Регулювання податкової системи Німеччини.

Тема 7. Система оподаткування в Австрії

1. Федеральні податки та їх місце в загальній системі оподаткування в Австрії.
2. Види податків в Австрії та їх характеристика.
3. Пільги, які мають підприємства при сплаті окремих видів податків.
4. Оподаткування фізичних осіб та його особливості.

Тема 8. Система оподаткування у Франції

1. Сучасна податкова система Франції та її характеристика.
2. Непрямі податки та їх місце в бюджетній системі Франції.
3. Прямі податки, їх види та особливості розрахунку.
4. Місцеві податки та збори, особливості їх застосування.

Тема 9. Податкові системи Італії та Іспанії

1. Податкові системи Італії та Іспанії, їх особливості.

2. Оподаткування фізичних осіб в Італії.
3. Оподаткування юридичних осіб в Італії.
4. Організаційна структура податкової служби Іспанії.
5. Особливості оподаткування юридичних та фізичних осіб залежно від територіальної ознаки.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольну роботу студенти виконують у вигляді реферату. Тему реферату обирають з переліку тем за першою літерою прізвища. Матеріал у рефераті необхідно викладати у формі самостійного дослідження. Наприкінці реферату потрібно зробити висновки і внести пропозиції щодо вдосконалення податкової системи України.

Структура реферату:

- вступ — 1 стор.;
- основна частина — до 15 стор.;
- висновки — до 2 стор.;
- список використаної літератури.

Перша літера прізвища студента	Номер теми реферату
А–Д	1
Ж–Л	2
М–С	3
Т–Ц	4
Ч–Я	5

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

(для слухачів магістратури)

1. Податкові системи Китаю, Індії та інших країн Південної Азії; їх особливості.
2. Податкові політики Японії та Південної Кореї; їх особливості.
3. Податкові системи країн Південної Америки та їх особливості.
4. Податкові системи країн Африканського континенту та їх особливості.
5. Податкова система Австралії та її особливості.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Податкова політика зарубіжних країн та її особливості.
2. Види податків зарубіжних країн.

3. Особливості порядку нарахування та сплати податків у різних країнах світу.
4. Податкове право в різних країнах та його особливості.
5. Методи розрахунку об'єктів оподаткування та його складових.
6. Пільги щодо податків і методика їх застосування.
7. Податкова звітність та права податкових органів.
8. Структура федерального бюджету США.
9. Прибутковий податок з громадян у США та особливості його стягнення.
10. Особливості податку на прибуток корпорацій США.
11. Місце та значення місцевих податків у формуванні місцевих бюджетів США.
12. Особливості державного податкового регулювання в Канаді.
13. Джерела поповнення дохідної частини бюджету провінцій Канади та їх характеристика.
14. Види пільг щодо основних податків, які діють у Канаді.
15. Основні напрямки координації податкової системи в Канаді.
16. Основні принципи побудови податкової системи в Німеччині.
17. Основні види податків у Німеччині.
18. Місцеві податки Німеччини та їх характеристика.
19. Прибутковий податок з фізичних осіб у Німеччині та пільги щодо нього.
20. Податкова система Австрії та її характеристика.
21. Особливості оподаткування корпорацій в Австрії.
22. Оподаткування фізичних осіб та пільги, які діють в Австрії.
23. Місцеві податки та збори в Австрії.
24. Структура податкових надходжень у бюджет Франції.
25. Особливості прибуткового податку з фізичних осіб у Франції.
26. Структура місцевих податків у Франції та її особливості.
27. Податки на власність юридичних та фізичних осіб у Франції; особливості їх сплати.
28. Розвиток податкової системи в Італії.
29. Прибутковий податок з громадян в Італії як основне джерело дохідної частини бюджету.
30. Особливості використання непрямих податків в Італії.
31. Місце муніципальних податків Італії в загальній податковій системі.
32. Податкові реформи Іспанії у XX ст. та їх характеристика.
33. База оподаткування прибуткового податку в Іспанії.
34. Загальна характеристика податкових систем країн Бенілюксу.
35. Особливості оподаткування резидентів та нерезидентів у країнах Бенілюксу.
36. Структура непрямих податків країн Бенілюксу.
37. Значення та роль місцевих податків у країнах Бенілюксу.

38. Пільги щодо оподаткування фізичних та юридичних осіб у країнах Бенілюксу.
39. Податкові системи країн СНД та їх характеристика.
40. Особливості податкових систем в окремих країнах СНД.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Конституція* України. — К.: Просвіта, 1996. — 80 с.
2. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про фіксований сільськогосподарський податок”” від 03.03.99 // Уряд. кур’єр. — 1999. — 30 берез.
3. Закон України “Про державну податкову службу в Україні” від 05.02.98 № 83/98-ВР (із змінами та доповненнями) // Уряд. кур’єр. — 1998. — 14 лют. (№ 30–31).
4. Закон України “Про податок на додану вартість” від 03.04.97 № 168/97-ВР // Уряд. кур’єр. — 1997. — 8 трав. (№ 80–81).
5. Закон України “Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів” від 18.02.97 № 75/97-ВР (із змінами та доповненнями) // Уряд. кур’єр. — 1997. — 27 берез. (№ 55–56).
6. Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 22.05.97 № 283/97-ВР (із змінами та доповненнями) // Уряд. кур’єр. — 1997. — 12 черв. (№ 105–106).
7. Закон України “Про систему оподаткування” від 18.02.97 № 77/97-ВР (із змінами та доповненнями) // Голос України. — 1997. — 25 берез. (№ 52).
8. *Про податок з громадян*: Декрет КМ України від 26.12.92 (із змінами та доповненнями) // ВВР України. — 1993. — № 10.
9. *Буряковский В. В., Кармазин В. Я., Каламбет С. В., Водолазская О. А.* Налоги: Учеб. пособие. — Днепропетровск: Пороги, 1998. — 611 с.
10. *Величко О., Дмитренко І.* Іноземний досвід реформування податкової системи // Економіст. — 1998. — № 7–9. — С. 120–123.
11. *Гега П., Доля Л.* Основи податкового права: Навч. посіб. — К.: Т-во “Знання”, КОО, 1998. — 273 с.
12. *Глухой В. В., Дольдэ И. В.* Налоги: теория и практика. — СПб.: Спец. лит., 1996. — 285 с.
13. *Гриджина М. В., Вдовиченко Н. И., Калина А. В.* Налоговая система Украины: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 2000. — 128 с.
14. *Дернберг Р. Л.* Международное налогообложение: Пер. с англ. — М.: ЮНИТИ, 1997. — 375 с.
15. *Джеффри Д. Сакс, Фелипе Лореи Б.* Макроэкономика. Глобальный подход. — М.: Дело, 1996. — 224 с.

16. *Дикань Л. В.* Налогообложение. — Х.: Консум, 1996. — 428 с.
17. *Евстигнеев Е. Н.* Основы налогообложения и налогового права. — М., 1999.
18. *Кейнс Дж. М.* Общая теория занятости, процента и денег // Избр. пр.: Пер. с англ. — М.: Экономика, 1983. — 518 с.
19. *Налоги:* Учеб. пособие / Под ред. Д. Г. Черника. — М.: Финансы и статистика, 1997. — 400 с.
20. *Налоги и налоговое право:* Учеб. пособие / Под ред. А. В. Брызгалина. — М.: Аналитика-Пресс, 1997. — 600 с.
21. *Налоговые системы зарубежных стран /* Под ред. В. Г. Князева и Д. Г. Черника. — М.: Закон и право; ЮНИТИ, 1997.
22. *Петти У.* Трактат о налогах // Антология экономической классики: В 2 т. / Предисл. И. А. Столярова. — М., 1993. — Т. 1.
23. *Петти У.* Экономические и статистические работы: Пер. с англ. — М.: Соцэкгиз, 1940. — 324 с.
24. *Податкова система України /* За ред. В. М. Федосова. — К.: Либідь, 1994. — 464 с.
25. *Покачалова Е.* Налоги, их понятие и роль // Финансовое право: Учебник. — М., 1995. — С. 226.
26. *Сутормма В. М., Федосов В. М., Андрущенко В. Л.* Держава — податки — бізнес. — К.: Либідь, 1992. — 328 с.
27. *Тургенев Н.* Опыт теории налогов. — 3-е изд. — М., 1937.
28. *Фінансове право: Підручник /* За ред. Л. К. Воронової. — Х.: Консум, 1998. — 496 с.
29. *Черник Д. Г.* Налоги в рыночной экономике. — М.: Финансы; ЮНИТИ, 1997. — 384 с.
30. *Юткина Т. Ф.* Методические основы налогообложения. — Б. м.: СГУ, 1995.
31. *Юткина Т. Ф.* Налоги и налогообложение: Учебник. — М., 1999.
32. *Юткина Т. Ф.* Основы налогообложения. — Б. м.: СГУ, 1995.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Податкові системи зарубіжних країн”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Податкові системи зарубіжних країн”	4
Плани семінарських занять	10
Вказівки до виконання контрольної роботи	12
Теми рефератів (для слухачів магістратури)	12
Питання для самоконтролю	12
Список рекомендованої літератури	14

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерна верстка

Н. В. Медведєва
Л. М. Гримаська
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-599

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП